

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Thomas Sandvik
Arkivsaksnr.: 17/3001

Arkiv: 100

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet
Kommunestyret

BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2018 - 2021

Forslag til vedtak:

- 1 Formannskapets forslag til budsjett for 2018 vedtas slik det fremgår av spesifisert driftsbudsjett og investeringsbudsjett med vedlegg og handlingsplandokument. Første år i handlingsplanen vedtas som budsjett for 2018 for alle rammeområdene.
- 2 Kommunestyret slutter seg til formannskapets forslag til økonomiplan med handlingsprogram 2018 – 2021.
- 3 Kommunestyret vedtar å ta opp lån i samsvar med formannskapets forslag til investerings- og finansieringsplan for 2018. Rådmann gis fullmakt til å avtale nærmere lånetidspunkt og lånevilkår og til å inngå nødvendige låneavtaler. Fullmakten gjelder også refinansiering av lån innenfor tidligere vedtatt nedbetalingstid.
- 4 Rådmann gis fullmakt til å foreta tekniske opprettinger av budsjett med vedlegg der det er nødvendig.
- 5 Rådmann pålegges å oversende budsjett- og økonomiplan med handlingsprogram til Fylkesmannen med tilhørende pålagte vedlegg, innen tidsfristen.
- 6 Rådmannen vil vurdere fortløpende effektiviseringstiltak, med fokus på ressursstyring og kostnadskontroll i hele handlingsplanperioden.
- 7 Investeringsbudsjett
Investeringsbudsjett for økonomiplan 2018 – 2021 fremstilles her som foreslås fra formannskapet:

Investeringer 2018 – 2021	2018	2019	2020	2021
Sum finansieringsbehov nye tiltak	154 604 000	78 475 000	59 200 000	30 100 000
Sum fond	-16 000 000	0	0	0
Sum lån	-125 764 000	-72 620 000	-57 920 000	-28 880 000
Momskompensasjon	-12 840 000	-5 855 000	-7 280 000	-1 220 000
Sum renter og avdrag beregnet drift	789 966	3 824 728	5 442 750	6 735 912

8 Skattevedtak 2018

Hjemmel for utskriving av eiendomsskatt er Eiendomsskattelovens § 2 og 3. I medhold av Eiendomsskattelovens § 3 og 4 videreføres i 2018 utskriving av eiendomsskatt på verker og bruk samt anlegg i sjø. Skattesatsen for eiendomsskatt skal være på 7 promille.

9 Skatteøret

Skatteøret fastsettes til høyeste sats. Skatteinngangen fastsettes for 2018 til kr. 192 504 000 i henhold til KS sin prognosemodell. Nybygg og nyanlegg forutsettes finansiert i samsvar med oversikt og vurderinger i budsjett- og handlingsplandokument.

Vedlegg:

1. Verbal del budsjett 2018 med økonomiplan med handlingsprogram 2018 – 2021.
2. Budsjettskjema 1 A 2018 – 2021
3. Budsjettskjema 1 B 2018 – 2021
4. Budsjettskjema 2 A
5. Budsjettskjema 2 B
6. Hovedoversikt, forslag til investeringer 2018 – 2021
7. Hovedoversikt, forslag til driftstiltak
8. Kunnskapsgrunnlag Frøya kommune

Saksopplysninger:

Kommunens inntekter og utgifter

Budsjettet for 2018 og handlingsplanprogram 2018 – 2021 bygger på de forutsetningene som følger av vedtatt handlingsprogram for 2017 – 2020. De politiske vedtakene som ble gjort i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2017, og som har effekter for 2018 – 2021 er innarbeidet i dette budsjettet.

Frie inntekter

Budsjettet for 2018 har en driftsramme som er i henhold til KS-prognosemodell, til fordeling kr. 308 113 636. For 2017 var den opprinnelige driftsrammen på kr. 284 750 571.

For Frøya kommune viser statsbudsjettet en vekst på 2,3 prosent. Den kommunale deflator er den samlede kostnads- og prisvekst for kommunen og er satt til 2,6 prosent. Frøya kommune vil derfor i h.h.t. statsbudsjettet ha en tapt kjøpekraft på 0,3 prosent for 2018.

Frøya kommune er kvalifisert til å motta veksttilskudd. Befolkningsendringen for Frøya var fra 2016 til 2017 på 2,9 prosent og kommunen vil få 3,9 millioner kroner i veksttilskudd for 2018.

Driftsresultat

Rådmannens forslag til budsjett for 2018 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 5 768 766. Rentekostnaden for foreslåtte investeringstiltak for 2018 er på kr. 789 966. Driftstiltak

foreslått for 2018 vil ha en kostand på kr. 4 978 800. Dette inkluderer andre tiltak som tidligere er vedtatt og foreslås videreført fra 2017 til 2018.

Lønn og pris

Effekten av lønnsoppgjøret for 2017, sentralt og lokalt, er lagt inn i budsjettet for 2018. For hovedoppgjøret i 2018 er det lagt inn 4 millioner kroner. Lønnsveksten er basert på regjeringens forslag til statsbudsjettet.

Pensjonspremie og arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiveravgiften er på 5,1 prosent. Pensjonspremien i budsjettet for 2018 settes for KLP til 19,84, for sykepleiere i KLP 19,91 og for SPK til 11,55 prosent. I tillegg kommer arbeidstakers andel på 2 prosent.

Startlån

For å sikre at det er tilgang på midler for videre utlåning har kommunen opparbeidet seg en buffer på 18 millioner de siste årene. Det er derfor ikke behov for opplåning i 2018.

Reserverte tilleggsbevilgninger

Det er avsatt kr. 450 000 mot 414 745 i 2017 til reserverte tilleggsbevilgninger for 2018.

Låneopptak og renteforutsetninger

Investeringer som legges til grunn i budsjettforslaget vil medføre et samlet låneopptak over fire år på kr. 279 184 000. Det budsjetteres med renter og avdrag på kr. 187 324 000 tilknyttet de nye investeringene i fireårsperioden. Total gjeldsbelastning ved utgangen av handlingsplanperioden vil være på kr. 1 006 278 000.

Oversikt i tusen:

	2017	2018	2019	2020	2021
Lån IB	813 174	847 754	944 009	985 814	1 006 278
Nye lån	61 080	125 764	72 620	51 920	28 880
Avdrag	26 500	29 509	30 816	31 455	31 377

Kommunens rentekostnader beregnes ut fra følgende gjennomsnittlige rentesatser:

	2018	2019	2020	2021
Lån flytende rente	1,5	1,62	1,97	2,50
Lån fast rente	3,6	3,6	3,6	3,6
Renteutgifter	15 500	18 000	20 400	25 900

Investeringer 2018 – 2021

I låneopptak på VAR området er ikke momskompensasjon med som finansiering. Momskompensasjonen for VAR området blir behandlet separat fra andre kommunale

investeringer. Derfor er sum alle investeringer i tabell 4 og sum finansieringsbehov nye tiltak i tabell 1 differensiert.

Tabell 1

Investeringer 2018 – 2021	2018	2019	2020	2021
Sum finansieringsbehov nye tiltak	154 604 000	78 475 000	59 200 000	30 100 000
Sum fond	-16 000 000	0	0	0
Sum lån	-125 764 000	-72 620 000	-57 920 000	-28 880 000
Momskompensasjon	-12 840 000	-5 855 000	-7 280 000	-1 220 000
Sum renter og avdrag beregnet drift	789 966	3 824 728	5 442 750	6 735 912

Intensjonsvedtak fra formannskapet og statsbudsjettet

Rådmannen har foretatt endringene som ble vedtatt i intensjonsvedtaket i formannskapet i investeringsbudsjettet. Dette er:

- Lekeutstyr i svømmebassenget
- Turistinformasjon
- Reduksjons sentrumsplan

I statsbudsjettet er Frøya kommune tildelt 16,2 millioner kr til liggekai på Sistranda. I brev fra Kystverket opplyser de at prosjektet må fullfinansieres for at tildelingen skal utbetales. Rådmannen har derfor framskyndet investeringen for liggekai Sistranda fra 2019 til 2018 i investeringsbudsjettet.

Investeringsprosjektene

Formannskapet har vedtatt et intensjonsvedtak på investeringene for 2018 – 2021 som fremstilles her:

Tabell 2

Investeringstiltak 2018-2021	2 018	2 019	2 020	2 021
Bygging av kommunale utleieboliger	5 000	5 000		
Opparbeide næringsområder	25 000			
Erverv MO	6 000			
Bygging av "Morgendagens omsorg"	10 000	19 375	27 500	
Trafikksikkerhetstiltak	500	500	500	500
Innkjøp elevpc'er	500	500	500	500
Digital informasjon i hallene	100			
Digitalisering av reklame i idrettshallene	100	100	100	100
Sikring av Stabben Fort	500			
Sistien	800	800	800	
Kommunalt hjelpemiddellager	100	100	100	100
Liggekai Sistranda	21 500			
Basestasjon Nordskag	600			
Fiberkabel sjø Bremnestua - Nordskag	150			
Vannlekeutsyr	150			
Vinduer bygdetunet	200			
Opparbeidelse kulturpark - museum	200	200	200	200
Konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse – kommuneplanens arealdel	700			
Senger og personløftere	100	100	100	100
Medisinteknisk utstyr	100	100	100	100
Brannløser	300			
Investering utstyr avlastningsbolig barn_unge	121			
Bofelleskap med ca 5 boenheter m/ base – for ungdom/unge voksen med særskilt behov	350			
Bofelleskap med 5 boenheter og «Frøyablå- seng»	350			
Nybygg og oppussing	5 000	-		
Musikkbinge	430			
Skraping og maling av Froan kapell		2 500		
Vedlikehold Sula kapell	2 070			
Digitalisering av kartløsning	310			
Turistinformasjon	400			
Utvidelse av Nordhammarvika gravplass		3 000		
Kommunale bygg investeringer	3 000	4 000	4 000	4 000
Kommunale kaier og bruer	1 000	1 500	1 500	1 500
Kommunale veier	1 000	2 000	2 000	2 000
infrastruktur sentrumsområde	1 450	3 000	2 000	

Tabell 3

Investeringsstiltak VAR 2018 - 2021		2018	2019	2020	2021
Løpende mindre investeringer kommunale avløp, samlepost	Avløp	1 500	1 500	1 500	1 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Nordskaget	Avløp	1 000			
Avløpsrensseanlegg Sistranda	Avløp	20 000	10 000		
Opprydding kommunale avløpsledninger/overvannsproblemer-spesielt Sistranda	Avløp	3 500	3 200		
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Flatval 1	Avløp	3 000			
Sanering og opprydding kommunale avløpsanlegg Hamarvik	Avløp		15 000		
Opprydding spredt avløp Valen	Avløp		2 500		
Opprydding spredt avløp Måsøval	Avløp			2 500	
Avløpsanlegg Flatval 2	Avløp			5 000	
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Dyrvik	Avløp			8 000	
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Mausund 1	Avløp			3 800	
Opprydding spredt avløp Sandvika	Avløp				2 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Sula	Avløp				6 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Nesset 1	Avløp				6 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Dyrøya	Avløp				5 000
Nytt høydebasseng Bergheia	Vann	4 000	2 000		
Vannledning Sistranda-Nordskaget	Vann	20 000	8 000		
Høydebasseng Bremnesnuva	Vann	6 000			
Løpende investering kommunale vannledninger, samlepost	Vann	1 500	1 500	1 500	1 500
Vannledning Kjerkdalsvatnet-Bremnestuva	Vann	2 500			
Sanering og oppgradering VA Sistranda Midtre	Vann	2 500			
Vannforsyning Sandvika	Vann	1 500			

Sum oversikt over investeringene inkludert momskompensasjon

Tabell 4

	2 018	2 019	2 020	2 021
Sum selvkost utenom VAR	51 500	5 000	-	-
Sum fond	16 000	-	-	-
Sum øvrige investeringer uten VAR	20 581	37 775	39 400	9 100
Sum VAR	67 000	43 700	22 300	23 500
SUM alle investeringer	155 081	86 475	61 700	32 600

Kapitalfond

Frøya kommune valgte å selge sine B-aksjer i Trønder Energi i 2004 og 90 millioner kroner ble i sin helhet investert i verdipapirer. Det budsjetteres i 2018 og økonomiplanperioden for 2018 – 2021 med 7 millioner kroner i årlig avkastning.

I henhold til k-sak 105/17 er det avsatt 2 millioner kr til rentesikringsfond. Rådmann vil følge utviklingen innenfor finansområde nøye, da området er vanskelig å prognostisere.

Kommunen hadde pr 31.10.17. kr. 186,1 millioner i kapitalfond og disposisjonsfond. Avkastningen i 2016 ble på 5,762 millioner kroner.

Avkastning pr oktober 2017 er på 5,6 prosent hos porteføljen hos Grieg Investor, som de anser som meget bra. Aksjemarkedene har i 2017 hatt god utvikling som følge av tiltakende vekst i den globale økonomien, samt at selskapene leverer meget gode resultater.

Kommunens aksjeportefølje har siden oppstart i juli 2005 steget 202 prosent. Kommunens rentebærende portefølje har i samme tidsperiode steget 73 prosent. Den samlede porteføljen har siden oppstart steget 101 prosent, noe som er 5,84 prosent i gjennomsnitt pr år. Porteføljens markedsverdi er pr oktober 2017 140,6 millioner.

Grieg Investor budsjetterer avkastningen for 2018 på 3,1 prosent.

Prioriteringer

Rådmannen har, for budsjett 2018, valgt å prioritere å videreføre dagens drift innenfor alle rammeområdene. Nye tiltak må i det store og hele løses innenfor eksisterende rammer eller omprioriteringer innenfor rammeområdene.

Kommuneplanens samfunnsdel er lagt til grunn for prioriteringer av nye tiltak.

Rådmannen har prioritert følgende satsninger på rammeområdene for 2018:

Rammeområdet rådmann – fellestjenester

- Rådmannen har lagt inn en generell økning på forbruksarter i henhold til prisvekst for virksomhetene på 2,5%.
- Finansutgifter og -inntekter er analysert og justert i henhold til forbruk og inntekter. Spesielt rentekostnader og renteinntekter er justert.
- Digitalisering i kommunene er et aktuelt tema i ordskiftet i Norge i dag. Rådmannen foreslår derfor å beholde, og videreutvikle Webutviklerstillingen. En ønsket utvikling av stillingen blir å ivareta satsingen på e-kommune.
- Rådmannen ser at arbeidet med oppfølging av sykefraværet har hatt god virkning på nærværet for kommunen, og foreslår å opprette en prosjektstilling som jobber mot dette, og i tillegg har som oppgave å implementere retningslinjer for heltidskultur for hele kommunen.
- Arbeidet med internkontroll skal systematiseres og prioriteres.
- Intensivere revideringen av kommuneplanens arealdel med kystsonoplan.
- Fortsette å jobbe for å rekruttere og beholde ansatte. Evaluere tiltakene som er i dag.
- Fortsatt satsing på lærlinger- tilby alle kvalifiserte søkere lærlingeplass i kommunen.

- Rådmann ønsker et større fokus på å ivareta miljøet, og hindre marin forurensning. Dette skal blant annet gjennomføres gjennom holdningsskapende arbeid hos Frøyværingen.
- Frøya kommune er en trafikksikker kommune med egen trafikksikkerhetsplan. Dette vil si at kommunen skal jobbe aktivt med at alle skal kunne bevege seg trykt i sitt lokalmiljø, enten man er fotgjenger, syklist eller bilist - barn, ungdom eller voksen.

Rammeområdet oppvekst

- Frøya kommune skal jobbe aktivt med å implementere ny rammeplan vedrørende barnehagens innhold og oppgaver. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagene skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling.
- Tidlig innsats for elever i 1. til 4. klasse forsterkes ytterligere med blant annet intensiv opplæring i lesing, skriving og regning til elever som strever.
- Lesing i alle fag på alle trinn forsterkes ytterligere.
- Forsterket vektlegging på elevenes læringsmiljø og læringsutbytte og med det gi grunnlag for bedre resultater.
- Forsterket fokus på § 9a – skolemiljøet. Frøyaskolen skal ha nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Gjennom varslingsplikten har alle som arbeider på skolen en plikt til å følge med på hva som skjer på skolen og gripe inn hvis de ser krenkelser som for eksempel mobbing.
- Rehabilitering og utbygging av Dyrøy oppvekstsenter med ny 2-avdelings barnehage.
- Vikarbudsjet for oppvekst.
- Det satses på den internasjonale miljøsertifiseringsordningen «Grønt flagg». Dette er spesielt rettet mot barnehager og grunnskoler.

Rammeområde helse og mestring

- Morgendagens omsorg.
- Familiens hus.
- Utvikle et helsefremmende øysamfunn, ved bl.a å ha fokus på barn og unges psykiske helse. Legge en helhetlig strategi for det forebyggende arbeidet i Frøya kommune.
- Ny stilling som helsesøster.
- Avsette driftsmidler til avlastningsenheten for barn og unge.
- Iverksette drift av «Heia» et bofelleskap for unge funksjonshemmede.
- Bygge opp tilbudet til gruppen rus/psykisk helse jfr. vedtak i morgendagens omsorg.
- Avsette driftsmidler til lavterskeltilbudene «Varden» og «Refleks».
- Iverksette tilbud til 2 nye ressurskrevende tjenestemottakere.

Rammeområdet kultur og idrett

- Omprioritere deler av stilling fra strategi og utvikling til museum/kulturvern og daglig leder i Frøya Storhall AS.
- Digitalisering av registrering/museumsarkiv.
- Driftstilpasning kulturhuset.

Rammeområdet teknisk

- Drift og vedlikehold av kommunens eiendommer gjennom opprettelse av driftsfond.

- Vann og avløpssektoren opprustes i henhold til myndighetskrav, samt sikre god stabil vannleveranse og utslipp i henhold til hovedplan. 3 prosjektstillinger for å ivareta satsingen
- Være pådriver og delta i prosesser for å sikre at det er tilstrekkelig tilgjengelig bolig- og næringsareal.
- Profesjonalisering av prosjektlederrollen.

Vurdering:

Tallene fra SSB viser at antall innbyggere på Frøya fortsetter å øke, og det forventes vekst i et langsiktig perspektiv, særst med innvandring. SSB viser at Frøya er en kommune som har hatt en sterk sysselsettingsvekst drevet av havbruksnæringen. Befolkningsøkningen skyldes i stor grad arbeidsinnvandring. Nettotilflytting til Frøya var fra 2016 til 2017 på 2,9 prosent av befolkningen. Økt antall innbyggere er positivt, men økt tilflytning og innvandring gir også kommunen utfordringer. Kommunens velferdstilbud og kommunale tjenester utfordres på grunn av dette, både med hensyn til kapasitet og kvalitet.

Frøya kommunes visjon og overordnede mål i samfunnsplanen er svært ambisiøse. For å nå disse målene i årene som kommer må kommunen derfor være innovativ, både med måten det arbeides på, og hvordan vi samhandler med innbyggerne. Ut fra dette må det tas kloke valg sammen på hvordan vårt tjenestetilbud skal løses fremover.

Forhold til overordna planverk:

- Kommuneplanens samfunnsdel – plansystem.